

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FÜGGETLENSÉGI ÉS 49-AS PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Előfizetési ár helyben, házhoz hordva:
Egész évre . 12.- kor. Negyedévre . . 3.- kor.
Félévre . . . 6.- kor. Egy óra . . . 1.- kor.
Egyes szám ára 4 fillér.

Felelős szerkesztő:
SIMON ISTVÁN.

Lapkiadó:
HOROVITZ ZSIGMOND.

Előfizetési ár vidékre, postán küldve:
Egész évre . 18.- kor. Negyedévre . . 4.50 kor.
Félévre . . . 9.- kor. Egy óra . . . 1.50 kor.
Egyes szám ára 6 fillér.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Plac-u. 12. (Nagytemplomtér felől.) Telefon 330.

Rávésok és vendéglősök megrendszabályozása.

Most, hogy már a tanács előtt fekszik Rostás István rendőrfőkapitány által a fogadókra, vendéglőkre és kávéházakra vonatkozólag készített új szabályrendelet tervezet, megállapítható, hogy az általánosságban is sérti a nagy közönség és az érdekelt üzlet tulajdonosok érdekeit antimodern szelleménél és lényeges szempontjaiban jogsértő rendelkezéseivel fogva. Ezért érthető, ha az ipartársulat teljes erejéből küzdeni fog annak szabályrendelettel való emelkedése ellen.

Ez a küzdelem előreláthatólag sikerre is vezet, épp azért mindaddig, amíg új szabályrendelet érvényesen létre nem jön, visszaállítandó a zárómentesség és a zenélés időbeli korlátozása megszüntetendő, mert a zárórát életbeléptető rendelet az ipartársulat tagjainak évtizedes és háborítatlanul gyakorolt jogait sérti. A záróra fenntartása és a zenélési határidő korlátozása helytelen, mert a ma érvényben levő szabályrendelet alapján követett rendőrhatalom gyakorlata megváltoztatására semmi, az ipartársulat tagjai maga-

tartásában rejülő ok fenn nem forgott sem a rendelet kiadásakor, sem pedig ez idő szerint nincs ilyen ok a rendelet fenntartására.

A következőkben rámutatunk a szabályrendelet tervezet sérelmes intézkedéseire.

Méltánytalanul a 10 §. azon intézkedése, amely rendőrdíjak fizetésére kötelezi az ipartársulat tagjait. A rendőrhatalomnak kötelessége az ellenőrzés, közrend tekintetében az egész vonalon és az e címen felmerült költségeket az egész város közönségének kell viselni.

Saját intencióival kerül ellentétbe a tervezet, amikor a 15. §-ban női kiszolgálást engedélyez.

Ha a tervezet a közérkölciség megóvását célozza, akkor ellentétes a kitűzött céllal a 15. §-ban foglalt intézkedés, mert nyilvánvaló, hogy tisztességes nők pincérlányoknak nem szoktak menni. Különben is van az ipartársulatnak kitűnő eredménnyel működő és nagy költséggel fenntartott pincér szakiskolája, amely kellő számú és szakszerűen képzett pincéreket nevel a közönség kiszolgálására.

Feltétlenül jogos a fogadósok azon követelése, hogy vásárok alkalmával a szoba-

árakat kétszeresen számíthatják. Így van ez az egész világon, hogy amikor túlnagy az idegenforgalom, akkor a kétszeres szobaárak felszámítása mellett igyekeznek a fogadósok behozni azt a veszteséget, amely őket akkor éri, ha a szállodájuk teljesen üres. Ez pedig a debreceni speciális viszonyok mellett igen gyakran előfordul.

Különösen fáj az érdekelteknek és egész méltán az a rendelkezés, amely osztályokba sorozza az egyes vendéglőket és kávéházakat. Debrecen város fekvése és speciális építkezési viszonyai lehetetlenné teszik, hogy a szükségletnek megfelelő számú nagyvendéglő álljon rendelkezésére a közönségnek. Ezért feltétlenül közszükség a kisebb vendéglők létezése is. Ezek a vendéglők is lehetnek épp oly elsőrangúak a közönség szempontjából, mint a nagyvendéglők. Különben sincs meghatározva, hogy miért elsőrendű az egyik vendéglő és másodrendű a másik. A privilégiumok kora pedig már régen letűnt.

A zárórát megállapítható intézkedés pedig ellenkezik a modern, nagyvárosias befogással. Miből fizessék a vendéglősök a horribilis adókat és illeteket, ha az éjjeli órákban elzárják őket a jövedelem lehetősége

Szines férfi ingek Feketénél.

Országuton.

Irtá: A d á m É v a.

Vannak dolgok, melyeket ha megteszünk, nem érdem; ha azonban meg nem tesszük: bűn. Ezt a tételt azzal igazolom, hogy az embertársaink iránti közöny a lélek pangására vall. Mindenkinek részt kell vennie a társadalmi és szociális élet nemes kilendüléseiben úgy és oly eszközökkel, amilyen megadatoit és amely megfelel egyéniségének. A benső ösztönök megsugárják az embernek, melyik az az út, melyen legtöbbet osztozhat szét lelke melegéből, értékeiből. Én azt hiszem, a harmonikus lelki életnek, az igazi megnyugvásnak és boldogságnak első feltétele az, hogy ezt a mélyen járó halk zenét megértsük és annak nemes útjai szerint járjunk a világban.

Ezekkel a szavakkal némi magyarázatát óhajtom adni azoknak, akik enélkül nem értenék, mi ok vezethet egy nőt messze országra.

Egy hónap óta rovom az országutakat. Bizony nem tudom, melyik volt ezek közül az államé, melyik a megyéé vagy községeké. Annyi azonban szent igaz, hogy olyan utakon is jártam, amilyenekről azt hittem eddig, hogy valahol erdők mélyén, ember nem járta

helyeken húzódnak meg, most azonban saját szememmel láttam, hogy a vármegyék fővárosaitól alig 2-3 órányira, rendes közlekedésűl szolgálnak ezek a kedélyes kis utak.

Kettős feladatot végeztem. A földművelésügyi minisztérium székelyföldi kirendeltsége felszólítására gazdasági előadásokat tartottam a vármegyében. Jobban mondván: népnevelő, erkölcsnemesítő tanításokat.

Ráműtöttem azokra az erkölcsi okokra, melyek végeredményében a nép gazdasági romlását és etikai értékét befolyásolhatják és amelyek, mint valami kóros rákbetegség kikezdették az erős székely faj sok prédát kihaló őanyagát. Ennek a megbízatásnak, mint népnevelő igyekeztem megfelelni és bizony oda kellett ütnöm, ahol legjobban fáj a népnek.

A másik megbízatásomat, mint az országos hírlapíró szövetség tagja, az „Alkoholizmus Ellen” című lap szerkesztőségétől kaptam. Az első pillanatra világos volt előttem, hogy a két helyről kapott megbízatás lényegileg ugyanegy. Összekapcsoltam tehát előadásaimat.

A cinikusok, a hitetlenek kétségbe vonhatják ezeknek a tanításoknak hasznát, eredményét. Én azonban merem állítani tiszta lelkiismerettel, hogy a szeretet szava meg-

találja az utat a nép szívébe. Oly megható lelkimegnyilatkozásokkal találkoztam a nép körében, melyek akkor is fenntartanak a nép erkölcsi tisztulásába vetett hitemet, ha százan és százan állának elém, hogy fáradtságom hiábavalóságáról meggyőzzenek! Az áhitatos, meghatott arcok, a lehulló könnyecsek nem hazudnak. Hangos, elcsukló zokogás mi egyebet mutatna, minthogy szívűkhöz talált a meleg szó?!

Amikor az a hallgató azt érzi, hogy az ő érzés- és gondolatvilágából, az ő erkölcsi életköréből markol ki az előadó egy csomó indulatot, szenvedélyt, hibát, erényt, akkor figyelni kezd a lelke. Amikor tiszta tükörlapként áll előtte az ő családi és társas életének, egész erkölcsi világának szenyje, sálakja, amikor azt érzi, hogy nem ellenséges kéz szaggatja fel a sebeket, hanem a szeretet tisztítja meg a fekélyes kiütéseket: akkor az a hallgató érez valamit, aminek a nevét talán nem tudja, de a pszichével foglalkozó előadó érzi, látja, hogy megmozdul valami nemes alvó vágy az emberek szívében.

Istenem! Hiszen csak Jézus Krisztus szavának volt akkora hatalma, hogy megtértek az emberek.

Az emberi szó gyöngé. Az emberi szív

Mindennemű kézimunka anyagokat dus választékban raktáron tart
Talhammer Hermine előnyomda és kézimunka üzlete Szent-Anna-utca 1. sz.

elől. Ez a kisvárosias állapot nemcsak a vendéglősök, hanem a nagyközönség érdekeit, különösen az éjjeli foglalkozást üzöket sérti.

A vendéglők osztályozása és a 12 órai zárhatáridő tönkreteszi a másodrendűeknek minősített vendéglősök egész existenciáját, megélhetését és faluvá teszi e téren Debrecen.

Az osztályozás azért is érihetetlen, mert a tervezet meghatározza ugyan a kávéházak és kávéházak közötti különbséget, de már az első- és másodosztályú vendéglőkre és kávéházakra nézve nem ad ilyen meghatározást. Nincs tehát alapja a megkülönböztetésnek. Kávéház és vendéglő nem lehet elzenélés nélkül a debreceni speciális viszonyok között. Ezért a zenélési határidő is feltétlenül eltörölendő, legrosszabb esetben is azonban csak éjjeli 4 órára tehető az összes kávéházakra és vendéglőkre nézve egyforma módon.

Végül különösen tarthatatlan a 49. §. megszügyenítő rendelkezése, amely szerint öt napi elzárással lehet sújtani bizonyos esetekben az ipartársulat tagjait. Tisztes, adózó polgárokat nem lehet egyszerűen elzárni, ha nem csukja be idejében egyszer-kétszer az üzletét. Súlyos visszaélésekre adhatna alkalmat a felebezés hatályának birtokon kívül teendő minősítése is.

Hogy a nagyközönség tájékozódhassék, szükséges a szabályrendelet kinyomatása és az összes érdekelt, a városi törvényhatósági bizottság, jog- és pénzügyi bizottság és a városi tanács tagjai közt való szétszórása, az előzetes tanácskozások alkalmával pedig méltányos volna, hogy ezekre az ipartestület kiküldöttei is meghívassanak és így szakszerű felvilágosításokkal szolgálhassanak.

Nyomdába tanulóknak felvétetik egy fiu. Piacz-utca 12. sz.

ingadozó. Elmosódik a vágy a jobbulás iránt. Kitérli ezt a harmatos finom zománcot a napi élet gondja, a megszokás.

Én látam, én érzem az emberek szívében a megatottságot és merem kérni ugy a miniszteri kirendelt, mint az alkohol ellen küzdő bizottságot, hogy a megkezdett munkát folytassa. Halozza be az országot, a nép lelkét az ő törekvéseivel.

De amikor erre kérem, azt is hozzáteszem, hogy nem elég ezeket a tanításokat egy évben egyszer tartani. Közbe-közbe meg kellene azt ismételni. Állandó behatás alatt, fokozatos fejlődésben tartani egy-egy falu népét.

Papok, tanítók és más vezető emberek ezért küzdenek minden faluban. Az már a dolog ujszerűségével, szokatlanságával, a néplelek pszichéjével jár, hogy ugyanazt az erkölcsi oktatást beveszi egy idegentől, mint a saját vezető embereitől.

Néhány faluban arra kérték, hogy ezeket a tanításokat — természetesen kibővítve — füzetekbe szedve a népnek ki kellene osztani, hogy felülvülva ismét átérzeze a lelke a célt. Tanakodtak azon is, micsoda alaphól lehetne ezt tenni? Egyik református lelkész azt ajánlotta, hogy 5—10—20 fillér belépti díjjal kellene tartani ezeket a tanítá-

A függetlenségi párt Aradon.

Bakonyi Samu beszéde.

Piros május elsején a Justh-párt és a szociáldemokrata párt kooperációja a legszebb összhangban, az egész ország lelkes érdeklődése mellett megkezdődött. Vasárnap délelben érkezett Aradra Justh Gyula, hogy az általános választójog érdekében agitáljon. A pályaudvaron a szociáldemokrata párt tagjai énekszóval fogadták és kocsisorral kísérték a városba. Justh sok párihive lekísérte, köztük gróf Batthyány Tivadar, Bakonyi Samu és a függetlenségi és 48-as párt sok más tagja.

Aradi tudósítónk a következőkben számol be a nagygyűlés lefolyásáról:

A nagygyűlést délután három órakor a Szabadság-terem dr. Mülek Lajos közjegyző nyitotta meg. Az első szónok gróf Batthyány Tivadar volt, aki lendületes és tartalmas beszéd kíséretében a következő határozati javaslatot terjesztette elő:

Felhívja a nagygyűlés az általános, egyenlő választójognak a titkos és községenként gyakorlandó szavazásnak barátait, hogy álljanak csatasorba és ne nyugodjanak mindaddig, amíg vállvetett küzdelemmel a nagy reformművet meg nem valósítják. Elhatározta a gyűlés, hogy a képviselőházhoz ily értelemben feliratot intéz, egyben megalakítja az általános, egyenlő, titkos választójog ligájának aradi fiókját. A felolvasott javaslatot éljenzéssel elfogadták. Ezután Justh Gyula mondta el beszédét.

— Mi itt azért jöttünk össze — mondotta többi közt — hogy az általános, titkos, községenkénti választójog érdekében hangot adjunk. Mindenütt nagy fontosságú a népképviselési rendszer, de ami szerencsétlen közjogi helyzetünknel fogva kétszeres jelentőséggel bír. És mit látunk? Azt, hogy nálunk az igazi népképviselési rendszernek a paródiája sincs meg. Itt nem az lesz képviselő, akit a nép akar, hanem, aki törvénytelen eszközökkel támogatja a kormányt. Amint a bankkérdésben kitarítottunk és a hatalom kedvéért nem áldoztuk fel elveinket, éppen ugy most is a végsőig kitarítottunk a választójog kérdésében.

sokat és valamely az ők javára szolgáló kulturális célra fordítani a bevételt. Egyik plébános azt gondolja, hogy az egyház segítségével kellene ily füzeteket kiadni, mert hiszen lényegileg csakugyan az egyházak misziói végzi minden ily előadó.

Ugy vélem, nem felesleges dolog, mikor a vármegyék közönségét ezekről a benyomásokról tájékoztatom. Egyik falu okulhat vagy tanulhat a másik példájából.

Igen természetes, hogy sok emléket gyűjt a lelkem az országutakon. Nem érdekes emlék-e például, mikor a vasúti állomáson a megrendelt kocsi nem vár és én felkapaszkodok egy teherhordó alkalmi szekér láncsal kötözött hosszú gerendájára. Havas nagyerdőkön kanyargó nagy hegyeken, órák hosszúig ballagunk metsző hideg havas esőben, amikor csak egy már kopott, de sok világot látott kedves turista gallér melegíti az embert és valami odabenn a szívből, aminek nincs neve, csak éri az ember, hogy boldog itt egy gerenda tetején is nagy erdők útján, távol a helytől, ahol az alkultura leple alatt néha annyi salak van az életben.

Vagy hát az nem tanulmány tárgy-e, mikor egyik faluban megérkezve, nem találom a gazdakör elnökét és tanácsért a református lelkészhez megyek, akinek sehogyse

A függetlenségi párt vezérének beszéde óriási lelkesevést kelteit a hatalmas tömegben.

Bakonyi Samu, debreceni orsz. képviselő tartott ezután hatalmas koncepcióju, gyönyörű beszédet a következőkben:

Tisztelt népgyűlés!

A mai fényes megnyilatkozásnak előzményeit sokan a közép-kornak és a reakció lovagjainak táborából kicsinyléssel fogadják, különösen a függetlenségi és 48-as pártnak azt a határozatát, amely örömmel fogadta a szociáldemokrata párt támogatásának felajánlását.

De emögött a guny mögött ott rejlett a rémületnek facies hipokratikája és a rémület rágalmakat adott ezeknek a szájába. Azzal vádolják a függetlenségi pártot, hogy letéti hagyományos nemzeti politikájának utjáról és a karjaiba dobta magát a hazaáruló nemzetköziségnek.

Nekem, t. népgyűlés, igénytelen függetlenségi politikusnak, ki kell jelentenem, hogy ez a vád nem egyéb hazugságnál. Én, t. népgyűlés, nem tudok esetet, amikor Magyarország dolgozó munkásnépe a magyar nemzetnek jogos történelmi aspirációi ellen tört volna. Tudom azt, hogy Magyarország munkásnépe az oligarchia ellen sokszor fakadt ki keserűségében. Tudom azt is, hogy a múltban történtek hibák, történetek nemcsak a szociáldemokrata párt, hanem a mi részünkről is és minden párt részéről is. Itt az ideje, hogy az elkövetett hibákat jóvátegyük. Mi Magyarország, a magyar nép főlész baditása céljából egymásra vagyunk utalva. — Kezet kell szorítaniunk testvéri igazsággal és szeretettel. (Zajos tetszés.)

Nemzetköziség! Hát Magyarország története azt tanúsítja, hogy ez a nemzet elzárkózott volna valaha az egyetemes emberi nagy igazságok elől? A magyar történelem bizonyítja éppen azt, hogy a nyugali kultúrát átvéve, védelmezte a kelet romboló betörése ellen.

Hiszen, t. polgártársaim, éppen az előttem szóló Jászi Oszkár ur fejtette ki fényes ékesszólással, hogy nincsenek-e nagy emberi érdekek, amelyek céljából éppen együtt kell indulnunk az igazság kivívásáért!

Ilyen hazugság, ilyen rágalom a közép-kor lovagjainak szájából az is, hogy a cél, melyért mi elindultunk, történelmi osztályoknak letörése. Álljunk szembe e hazugsággal, Történelmi osztályok! Hát ki vindikálhatja

tudok annyira imponálni se igazi, se írói nevémmel, se hivatalos küldetésemmel: hogy segítségemre jöjjön és valahogy megtarthassam a tévedés folytán előre ki nem hirdetett előadásomat.

Váltig magyaráltam a dolgot, de ő bizonyára azután is azt hitte, hogy valami pántlika nyújtogató kis komédiáról van szó, különben azt kellett volna mondania: semmit se tudtam előre a te szándékról, de ha te az én népemmel akarsz valami jót: gyere, jó helyre jöttél, majd csak nyélbe ütjük azt az előadást!

Hát az nem élclapba való e, mikor a másik községben azzal fogadnak, hogy nem lesz előadás! Beteg a kürtös, nem lehetett kihirdetni a dolgot! Tessék kérem elgondolni: a kürtösnek fáj a torka — és megakad a kultúra!! legnagyobb községben esett meg ez a kis eset! Na de azért csinos kis előadást rögtönözünk az elnök és tanár urak segítségével.

Ezekből látható, hogy az országutak vándora, sok mindent lát, hall, tanul. Sok bohémival, sok szeretettel, mondhatnám rajongással kell elindulnunk az országutakon és akkor megértjük az ő évezredes meséjét az életről.

Modern CÍMFESTÉSZETI műterem
DEBRECZEN, HATVAN-U. 6. — Szolid, olcsó és pontos munkát készít. BURAY IMRE

magának azt egy országnak történetében. hogy neki kizárólagos érdeme van egy ezredéves állam főtartásában. Hát vajjon az az egypár százezer ember, aki élére állott a nemzetnek a törvényhozás szükkeblésége folytán, az tartozik e történelmi osztályhoz. Hát az a millió munkásember, aki verejtékének, vérének hullatásával védelmezte meg az országot egy másik ezer esztendő világtörténelmi hivatásának teljesítésére — az nem a történelmi osztályok közé tartozik?

Ezeket a hazugságokat és rágalmatokat el kell tiporni egyesült erővel.

Nem csoda ezután, hogy az ilyen igazságszeretet a történelem meghamisítására vezeti a tollvivők cikkeit. Azt olvastam a minap, hogy ha mi eljövünk Aradra, akkor az ismeretlen sírjukban nyugvó vértanuk porladó csontjai megfordulnak szegényükben, hogy ilyen szövetséget megpecsételünk.

Tisztelt népgyűlés! Hát ők nem azért küzdöttek volna, amiért mi innen az ő megdicsősítésük színhelyéről harca indulni akarunk. Itt a magyar golgota tövében kell nekik és magunknak elégtételt megszerezünk. Ha a szférák magasából látják az aradi népnek testvéri egyesülését, akkor öröm töltene el megdicsőült lelküket, hogy ime a 48-as hagyományok a maguk egészében teljesen helyre vannak állítva. A történelem meghamisítása miatt szégyelnék magukat a vértanúk. (Zajos helyeslés és tetszés.) Fájdalom, az utolsó években ezen hagyományok teljességét igenis gonosz kezek által szőtt homály elborította. Hát mi függetlenségi párti képviselők elvagyunk arra szilárdan szánva, hogy nem tűrjük tovább az elhomályosításokat és kétértelműségeket. (Zajos helyeslés.) Mi hirdetjük és kiakarjuk harcolni, hogy ez a haza legyen az egész magyar népé.

Nemzeti uralomról beszélnek, holott a kiváltságos osztályok uralma nem a nemzet uralma. Az csak hatalyuralom, lefelé szolgáltság, a császári hatalom előtt való meghunyászkodás fölfelé.

Vértanuk akkor harcoltak volna hiába, drága vérük akkor omlott volna haszontalanul, ha harcaik céljának a magyar állam függetlenségének és a magyar nép felszabadításának szétválasztását valaha megengednők.

Mi harcra kelünk a kiváltságos és előítéletek ellen. Mi igazán valljuk becsületos, egyenes lelkünkkel, amit a költő apothésisa mond vértanukról, hogy

„Csatájuk a népjog csatája volt“

a mi harcunk a népjogok harca és nem tesszük le addig fegyverünket, míg el nem érkezik a végdiadal kivívása. Az ő példájuk termékenyíse meg gyenge erőnkét! Éljen az általános, egyenlő és titkos választói jog. (Hosszantartó zajos helyeslés és éljenzés.)

Utána nemzetközi szociáldemokrata-párt nevében dr. Ormos Ede üdvözölte a népgyűlést és a párt nevében örömeinek adott kifejezést, hogy ez a szövetekezés létrejött. Pop Csicsó István dr. világsi román nemzetiségi képviselő rövid beszéde után üdvözlő táviratot küldtek Bánffy Dezső bárónak, majd megalakítóknak mondták ki az általános választójog aradi ligáját, amelynek elnökévé Múlek Lajost, alelnökévé Nagy Sándort, Szundy Elemért és Zima Tibort választották meg. A gyűlés este hét órakor ért véget.

Városházi hírek.

A Csokonai-szobor és a város. A Csokonai-kör átiratot intézett ma a polgármesterhez, hogy a Csokonai-szobor és park városi kezelésbe vétele tárgyában állapodjék meg a város a Csokonai-körnek Tüdös János dr., Körössy Kálmán dr., és Kardos Albert kiküldöttekből álló bizottságával.

Új városi óvoda. A mérnöki hivatal tervezetét József királyi herceg-utcai új óvoda felépítésére vonatkozólag a hétfői tanácsülésen elfogadták és elhatározták, hogy ezen az alapon kiírják a verseny pályázatát.

Az utcák locsolása. A város pályázatot irt ki az utcák locsolására. Beérkezett három ajánlat s ezek közül a tanács Kozma János feltételeit találta legkedvezőbbnek. Eszerint minden fogat után, amely egész nap köteles lesz az utcákat locsolni, 8 korona 80 fillért fizet a város Kozmának.

A vízvezeték és a miniszterium. A városi tanács megállapította, hogy a vízvezetékre vonatkozó közgyűlési határozat ellen felebbezés nem érkezett be. Ezért megsürgeti a miniszteriumban a határozat jóváhagyását, hogy a munkálatok mielőbb megkezdhetők legyenek.

Czukrasz üzlet áthelyezés.

FRIEDERY GUSZTÁV

czukrasz üzlete Május eisejétől Csapó 12. alól Zenede épületébe (Csapó-utca 20.) lett áthelyezve.

Üzletem áthelyezése után is a legfinomabb

Dessert sütemények és Bonbonok,

Mignon a la Kugler, Thea-sütemények és olcsóbb Torták, legízletesebb Fagyaltok és Parfiék, Reggeli és oszonnakáv, ugyszinte hozzávaló sütemények kaphatók.

Rendelések vidékre is pontosan eszközöltetnek.

A n. é. közönség további szives pártfogását kérve, vagyok kiváló tisztelettel.

Friedery Gusztáv
Csapó-u. 20. Zenede.

A debreceni egyetem ügye.

Közeledik a döntés

Budapesti tudósitónk egész Debrecen város közönségét érdeklő, igen fontos eseményről értesít a „Debrecen“-t. A kultusz-miniszter ugyanis az egyes városok kiküldötteinek meghallgatása és a részletes tervezetek beérkezése után most már elhatározta, hogy helyszíni szemlére küldi ki megbízottait, akik hivatva lesznek az egyes városokban személyesen meggyőződni a városok tervezetében foglalt adatok valóságáról és értékéről.

Balogh Jenő államtitkár, az egyetemi ügyosztály vezetőjével, Tóth Lajos miniszteri tanácsossal együtt a miniszter megbízottai, akik elsősorban Debrecenbe fognak utazni tanulmány utjuk során.

Természetes, hogy a közel napokban várható látogatáshoz minden előkészület meg kell tenni a városi tanácsnak, hogy méltóképp fogadja és szakszerűen informálhassa az életbevágó kérdés elintézésénél oly kiváló szerepet vivő faktorokat.

A miniszteri kiküldöttek meg fogják szemlélni azokat az intézményeket, amelyeket

az egyetem létesítésénél fel kell használni, azonkívül a várost is megtekintik az egyetem szemponijából.

A városokban tartandó helyszíni szemlék befejezése után igen rövidesen dönteni fog a minisztertanács a harmadik egyetem kérdésében. Az előterjesztésekből következő kétség sem fér hozzá, hogy ez a döntés csakis Debrecen javára szólhat.

Földmivvelésügyi szakbeszéd.

Nagy a részvétlenség.

A függetlenségi párti képviselőkön kívül alig néhány képviselő hallgatta a Ház mai ülésén a szakszerű beszédeket, amelyek a földmivvelésügyi tárca keretében elhangzottak.

Az ülés részletes lefolyása különben a következő:

Berzeviczy Albert elnök fél 11 óra után nyitja meg. Bemutatja a horvát képviselőház átiratát, melyben a horvát Ház a magyar Háznak Neumann Károly halála alkalmával kitejezett részvétét köszöni meg.

Napirenden: a földmivvelésügyi tárca költségvetése.

Telegdy József: Visszautasítja Mihályi Tivadar vádjait, melyek szerint a kormány nem tesz eleget a szegényebb néposztály érdekében. — Gazdaságunknak nagy ellensége a szárazság. A külföld jelentékeny eredményt küzd ez ellen a baj ellen, mi azon an nem ismerjük az ellene való védekezés módját; ezért ajánlja hogy a Koloradóban tartandó nemzetközi szárazság ellen küzdő kongresszuson a kormány ne csak hivatalos kiküldöttel képviselje magát, hanem tegye lehetővé, hogy több gazda is résztvegyen ezen a kongresszuson. Legelőgazdaságunk nagyon el van hanyagolva; legelőnkkel ezer év óta senkisé törődött; erre különösen felhívja a kormány figyelmét, mert ezen a téren kevés befektetéssel nagy eredményt lehet elérni. (Élénk helyeslés.) Az erdő-törvényekhez hasonlóan legelőtörvényt kell felállítani, mely feltétlen legelőtörvényt állapít meg. A költségvetést elfogadja.

Herczeg Sándor (gazdapárti) a földmivvelésügyi tárcára eső 4 millió igen csekély összeg nálunk, ahol a legszerencsétlenebb gazdasági viszonyok vannak az egész Európában. Bornemissza Lajosnak talán igaza van, hogy a kivándorlás a tót vidékeken tisztító járásnak vehető. Dunántulon azonban már külön emberanyagot visz ki a kivándorlás. A miniszterium gazdasági információját is reformálni kell. A kamarai-kérdés megoldásáért határozati javaslatot nyújt be. Az oltószérum ingyenessé és kötelessé tevéséért szintén határozati javaslatot nyújt be. A víz-ügy rendezését sürgette. A gazdasági szakoktatásban is sok teendője van a miniszteriumnak. Ártezi kutaink érdekében is többlet kell tenni a kormánynak. A költségvetési javaslatot nem fogadja el.

Latinovics Pál: A kisbérletnek hasznosságát fejtegeti és úgy látja, hogy Magyarország mezőgazdasága kisbérletké lesz. Bernáth Bélával szemben védelmébe veszi a homoki bor termelését. Az akáctermelés fokozása az Alföldön igen áldásos. A kulturmérnökök fizetését emelni kell. A költségvetést elfogadja.

Elnök a vitát délután két órakor holnapra halasztja és ezzel a mai ülés véget ért.

A „Debrecen“ szerkesztősége és kiadóhivatala Piac-utca 12. sz. a.

Debreceni Bőröndgyár megnyit Piac-u. 47. sz. alatt! Megrendelésre készülnek a legegyszerűbbtől a legmagasabb igényeknek is megfelelő **bőröndök, kazetták,** és mindennemű bőrdiszmuáruk. — Javítások gyorsan és **puskatokok** intézetek részére **okmánytáskák, kalapdobozok, bokavédők,** pontosan eszközöltetnek. **Tanuló felvétetik.**

A ref. egyház ügyei.

A presbiterium ülése.

A debreceni ref. egyház presbiteriuma vasárnap délelőtt Dicsőfi József lelkész-elnök és Kovács József főgondnok elnöklelte alatt ülést tartott.

Az ülés megnyitása után hitelesítették a múlt ülés jegyzőkönyvét, majd elnök meleg szavakkal parentálta el néhai Bészler Károly árvaszéki elnököt és presbitert. Az egyháztanács elhatározta, hogy Bészler Károly emléket jegyzőkönyvileg örökíti meg.

Tudomásul vette ezután az egyháztanács az esperes átiratát, mely szerint az egyházkerületi közgyűlés május 16-án lesz.

Majd felolvasták K. Tóth Kálmán lelkész jelentését, az ispotályi pénztár javára tett adományokról.

A jelentést tudomásul vették.

A következő ügy az egyetem javára tett 100 ezer koronás egyházi alapítvány volt.

Ez ügyben az egyházkerületi elnökség a minap értekezletet tartott s elhatározta, hogy megkeresi a presbiteriumot, hogy a 100 ezer koronás alapítvány kamatait folyósítsa.

A presbiterium ülésén Somogyi Pál előadó referálta az ügyet. Kérte, hogy az alapítvány kamatait ez év szeptember 1-én utalják ki.

Márton Imre szólalt fel az előterjesztés ellen s azt indítványozta, hogy vegyék le a napirendről az ügyet illetőleg utalják át a gazdasági bizottsághoz, hogy tegyen javaslatot.

Nagy vitát provokált a kérdés. Dicsőfi József, Kovács József, Somogyi Pál, Szele György és Juhász Ignác szólaltak fel a vita alatt. Valamennyien magukévá tették az előadó indítványát. A presbiterium végül is szavazással döntött az ügyben. A javaslat mellett 27-en szavaztak. Márton Imre indítványával egyedül maradt.

Igy tehát a 100 ezer koronás alapítvány kamatait ki fogják utalni.

A vita miatt az idő előrehaladt s a tárgysorozat többi pontjait nem tárgyalták. Az ülés 1 óra után ért véget.

MŰVÉSZET.

Egy debreceni hegedűkészítő sikere külföldön. Pár hét előtt Antalffy József Piac-utcai könyvkereskedő kirakatában általános feltűnést keltett három új mesterhegedű, melyeket Tanczer György helybeli kiváló hegedűkészítő készített. E hangszernek közül kettő a turini világiállításra készült, míg a harmadikat Rácz Antal, a Berlinben élő jeles cigányprimás rendelte meg. Tanczer György el is küldte a vadonatúj hegedűt Berlinbe Rácz Antalnak, aki erre érdekes levélben írta meg, hogy a berlini szakkörök milyen elismeréssel nyilatkoztak Tanczer György mesteri munkájáról. Az érdekes és eredeti levél a következőképpen szól:

Kedves Tanczer ur!

Még csak most értesíthetem, hogy hegedűjét az itteni nagyobb szakembereknek megmutattam és mind elismeréssel nyilatkoztak mesteri munkájáról. Gyönyörű fa, alak, lakk, munka mellett a hang is kitűnő. Magam is minden tekintetben meg vagyok elégedve, hiszen erről a hegedűről ábrándozok már 20 év óta. Ha ön el tudja képzelni örö-

mömet, úgy képzeljen ön maga előtt egy apát, kinek volt egy kedves gyermeke, akit elraboltak tőle és évek múlva megtalálja. Boldoggá tett vele kedves Tanczer ur! De csak az az egy fáj, hogy szegény vagyok és ezt a nagy mestermunkát érdem szerint honorálni nem tudom.

Az ég áldja meg önt kedves családjával együtt és kívánom, hogy gyermekei is olyan derék mesterek legyenek, mint az apjuk, mert akkor biztosan tudom, hogy feltámad az igazi Josef Guarnerius.

Isten vele, örökök tisztelője

Rácz Antal.

NB. Háládatlan a magyar nép, nem becsüli meg a magáét, pedig ha mink nem becsülik meg önt azzal, hogy a munkáját megfizessük, hát ki becsülje meg? A cigányokat pedig tudatlannak tartom, mert egy rossz cseh hegedűért tízszeres árt adnak, ahelyett, hogy önnél, az igazi mesternél még most az alkalmi árban rendelnének hegedűt, pedig abban a pénzük csak kamatozna, mert minél idősebb, annál nagyobb az értéke. De a cigánynak rögeszméje, ha meglát valami cseh lapos, keveset öreg kinézésű hegedűt, mindjárt rá mondja, hogy olasz. És ettől a gondolatától el nem lehet téríteni.

Eddig szól az érdekes levél, mely arról tanuskodik, hogy Rácz Antal nemcsak a vonót, de a pennát is jól kezeli. Tanczer György méltán büszke is lehet e levélre, melynek méla utóirata a magyar iparpártolásról nem egy megszívlelendő igazságot tartalmaz.

A derecskei egyház a tanítókért.

A derecskei ref. egyház presbiteriuma kiváló jelét adta a tanügy munkásai megbecsülésének. Elhatározta t. i. e hó elején tartott ülésében, hogy tanítóinak fizetését kiegészíti annyira, mint amennyit a hasonló fokozatban működő állami tanítók kapnak. E határozat szerint — melyet már az egyházmegye is jóváhagyott — azoknak, akik a harmadik korpótléket élvezik személyenként és évenként 300—300 korona, egy tanítónak pedig, aki még csak az első korpótléket élvezzi, 200 korona külön pótlék jár az egyháztól.

Ez a határozat magában hordja dicséretét s például szolgálhat a többi egyházaknak is. Hisszük is, hogy a mai rettentő drágaság idején mihamarabb befogja látni minden iskolafentartó, hogy tanítóinak anyagi helyzetén sürgősen segíteni kell. Itt nem szabad késlekedni, mert a napi szükségletek árai dagadó folyam módjára szemlátomást emelkednek s a szó szoros értelmében igaz, hogy a tanítók törvény szerint felemelt fizetései ma kevesebbet érnek, mint a rendezés előtti járandóságai. Ha arra gondolunk, hogy a tanítók számára már a Mária Terézia-féle Ratio educationis 300 frt. évi fizetést rendelt, amely az akkori megélhetési viszonyokhoz képest szép dotációnak volt mondható, ma ennek arányában legalább 3000 korona kezdő fizetést kellene a tanítóknak adni.

De hol vagyunk ettől?

Pedig idestova 3000 korona is kevés lenne kezdőfizetésnek is.

SZÍNHÁZ.

Heti műsor.

Szerdán Bábjáték színmű.
Csütörtökön Elvált asszony operett Hudacsek Nelli fellépte.

Pénteken Halhatatlan lump operett Hudacsek Nelli fellépte.

Szombaton Halhatatlan lump operett Hudacsek Nelli fellépte.

Vasárnap délután Szókimondó asszony-ság színmű.

Vasárnap este Cornevillei harangok operett Hudacsek Nelli fellépte.

Ternovszky Margit fellépései.

Cigányszerelem és Böregér két-két előadását nézhetette végig a színházi közönség vasárnap délután és este, hétfőn és kedden. Ezek az előadások fellépett és meleg, őszinte sikert aratott Ternovszky Margit vendégművésznő, aki pedig mindössze három napi készülés után vállalta a Cigányszerelemben Ilona szerepének kreálását. Mégis egyéniségének egész varázsát volt képes beleadni mindkét alakításába és nyoma sem volt nála a készülétlenségnek és trémának. Mint Adél nagyszerű temperamentumával, lágy és hajlékony hangjának kitűnő iskolázottságával váltott ki zajos tapsokat, a Cigányszerelemben pedig táncaival, mozdulatainak mindvégig diszkrét és előkelő finomságával aratott nagy tetszést minden jelenése alkalmával. Toalettjeinek változatos eleganciája és izléssége pedig egyenesen elragadó volt. Különösen a hétfői és keddi előadásokon már zsufova volt a színház, ami azt jelenti, hogy a Debrecenben eddig ismeretlen művésznő néhány előadás után a tavaszi séta-estéken is nagy közönséget vonz a színházba zseniális színjátszási képességével és egyéniségének a legnagyobb szimpátiát kiváltó kitűnő tulajdonságaival úgy, hogy nemcsak Ternovszky Margit távozhatik Debrecenből a legkellemebb emlékekkel, hanem a közönség is meleg szeretettel gondol majd rá vissza és a jövő szezonban a legnagyobb örömmel fogja viszontlátni újabb vendégszereplései alkalmából.

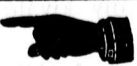
* **Classikus előadás.** Egy minden tekintetben érdekes és értékes ifjusági előadást rendez a városi színházban Bihari Ákos a Vígyszínház művésztársa május 6-án, szombaton délután. Bihari az előadás kitűnő klasszikus műsorával az ország több elsőrendű színpadán tartott már előadást. Így a Vígyszínházban, Szegeden, Nagyváradon, Győrött, Pécsen, Szalmárt, Nyiregyházán stb. A debreceni előadás műsora a következő: 1. Nagy jelenet Faustból. Irta Goethe, fordította báró Doczi Lajos (első felvonás, első szín.) 2. Erdeti kurucversek a XVII. és XVIII. századból. b). Kurucnóták Endrődi Sándortól. 3. Antonius nagy beszéde Caesar holtteste fölött. Részlet Julius Caesarból. Irta Shakespeare, fordította Vörösmarty. 4. Vörösmarty Mihály. Arany János, Petőfi Sándor költemények. 5. Részlet Cirano de Bergerac-ból. Irta Rostand, fordította Ábrányi Emil. 6. Jehova Kiss József ő. Helyárok: a páholyok

Végh Gyula

szűcsmester, szőrmeáru szabó és szűrszabó kellékek raktára
Debreczen, Főutca 42. sz.

Gyarmati-palota.

Alapítattatott 1867-ben.

A címre tessék figyelni!

Elsőrangú, modern és legnagyobb

molykár elleni megóvó és biztosító
beraktározás vállalat

Főutca 42. szám alatt. (Gyarmati-palota.)

Férfi és női szőrmés ruhákat csakis szűcsmesterhez adhatjuk megóvársra.

Teljes tisztelettel
VÉGH GYULA.

mint rendszeren. Ülőhely 60 fillér, állóhely 30 fillér.

* **Hudacsek Nelli vendégjátéka.** Holnap, csütörtökön este kezd meg több estére terjedő vendégjátékát Hudacsek Nelli a Városligeti Színház szubrettprimadonnája akit a jövő szezonnra Beöthy László szerződötletett a Király Színházhoz. A fiatal művész első estén Fall szép zenéjű operettje, az Elvált asszony Gonda szerepében lép fel. A címszerepet ezúttal is Zilahyné játssza.

* **Anatol.** Schmid'er geniális darabját az Anatol, Zilahy igazgató megvette. Az értékes újdonság még ebben az évadban kerül színre. A címszerepet Thury Elemér creálja.

* **Bábjáték.** Pierre Wolf nagyhatású színműve a Bábjáték, mely legutóbbi bemutatója alkalmából oly osztatlan tetszésben részesült, ma este kerül színre újból. A két főszerepben T. Csige Böske és Thury Elemérrrel.

Vasárnapi labdarugó mérkőzés.

Kassai A. C.

és a Debreceni T. A. küzdelme.

A D. T. E. vasárnap délután mérkőzött meg a kassai football csapattal. Vérmes reményekkel indult a sport szezon a debreceni football csapatra nézve, remélhető volt, hogy a D. T. E. megnyeri a bajnokságot, hiszen olyan jó formát mutatott Sátorajauhely ellen. A M. A. C. a budapesti csapatok egyik legjobbjai csak 2 : 0-ra verie a D. T. E. t. A remények nem váltak valóra. Eljött a szezon legerősebb mérkőzése a kassaiak ellen. Mindenki tudta, hogy Kassa nagyon erős, a csatársora kitűnő, a védelem teljesen fedezi a csatársor támadásait és Debrecen mégis a leggyengébb csapatát állította ki.

A mérkőzés kellemes időben kezdődött soha nem látott nagy közönség előtt. Mikor kivonult a K. A. C. és a D. T. E., akkor az aránytalanság azonnal szembetűnő volt. A debreceniek ugyanis a második, harmadik és az ifjusági csapatokból összeállított csapatall mentek a küzdelembe. Hét tartalék játszott, ami a legnagyobb gyengeség mellett bizonyít.

A mérkőzést rögtön a Kassai csapat kezdte, a csatársor hevesen támad, Lóska és Dinics mindent elkövetnek, hogy az örökké támadott kaput mentse, de hamarosan gólt lőnek a kassaiak. Az egész félideben ott tanýázott a kassai csapat a D. T. E. kapuja előtt s a debreceniek teljesen a védekezésre szorultak. Így elkeseredett küzdelem után a félide 1 : 0 végződött Kassa javára.

A második félideben a D. T. E. csapata teljesen kifult gól-gól után, Lóska emberfeletti munkával ment minden menthető. Ekkor kezd csak Kassa igazán játszani, a gólok csak úgy potyognak. Moskovits kapus sok lövést védett, de a védelem gyengeségét egyedül nem pótolhatta. A félide végére a D. T. E. összesen és 9-re szaporítják a gólokat a fúrge kassaiak.

Ugy látszik, hogy belső zavarok miatt nem játszottak a csapat legjobb játékosai, hanem tribünről nézték végig a játékot. Így Tolnai II., aki erős haljjátékos, a tribünről szemlélte végig a mérkőzést. Helytelen volt, hogy a D. T. E. football szakosztályának elnöke, aki vérbeli sportember, megengedte azt, hogy egy ilyen rosszul összeválogatott csapat álljon ki és játszik végig egy football mérkőzést Kassa ellen. M a r s.

**Mindenféle
Nyomtatványokat
olcsón készít
HOROVITZ ZSIGMOND
könyvnyomdája
Piacz-utca 12. sz. a.**

UJDONSÁGOK

— **A debreceni munkáskertek és a főváros.** Ferenczy Imre dr. Budapest székesfőváros szociálpolitikai ügyosztályának előadója az iránt kereste meg Szántó Győzöt, a debreceni munkáskert-egyesület elnökét, hogy hajlandó volna-e fogadni egy fővárosi szociológusokból álló küldöttséget, amely tanulmányozni kívánja a debreceni munkáskerteket abból a célból, hogy ezt az intézményt esetleg a fővárosban is meghonosíthassák. A tanulmányut keretében aztán ismeretterjesztő előadásokat is tartanának Debrecenben. Szántó Győző értesítette erről a tervről a tanácsot, amely a legnagyobb örömmel járult hozzá a fővárosi vendégek fogadásához. Így aztán május 27-én este hét órakor tizenkét tagú előkelő fővárosi tisztviselőkből és szociológusokból álló küldöttség érkezik Debrecenbe tanulmányutra és az illusztris vendégeket a város méltó fogadtatásban fogja részesíteni.

— **Felolvasás a városházán.** E hó 6-án Papp Elemér nagyváradi kir. főmérnök érdekes felolvasást tart a városházán. A felolvasás a Dragán vizének hasznosításáról fog szólni. Az illusztris előadó a mérnök- és építészegylet vendége lesz Debrecenben.

— **A szocialisták és május elseje.** — A legnagyobb rendben és illő komolysággal ünnepelte meg a debreceni szociáldemokrata párt május elsejét, a munkásság ünnepét. — A Petőfi-téren gyülekeztek a munkások és onnan történt az impozáns felvonulás ki a Nagyerdőre, ahol a majális-téren több száz főnyi hallgatóság előtt Schönherr József párttitkár ismertette május elsejének jelentőségét a szocialisták szempontjából, majd hangsúlyozta az általános, egyenlő és titkos választójogért folyó küzdelem nagy jelentőségét és kiemelte, hogy a pártnak minden eszközzel, egész erejével rá kell szorítani a kormányt a vonatkozó javaslat betervezésére és elfogadtatására. Török Gábor elnök zárószavai után a munkások szétesztek a Marseilles hangjai mellett az általános választói jog életése közben.

— **Kinevezések.** A hivatalos lap közli, hogy a király a 39. gyalogezrednél főhadnagyokul kinevezte Nebel Ádám, Herman Géza, Lászlóffy, Kapitány Gyula és Reiter Károly hadnagyokat.

— **Öngyilkos öregember.** Tiszacsegén vasárnap öngyilkosság történt. Oláh György 60 éves napszámos dobta el magát az életet. Oláh elszegényedett s utóbb nagy nyomorban élt, ezért menekült a halálba. Mikor családja magára hagyta, egy éles késsel a torkába szurt. A debreceni kórházba szállították, azonban utközben elvérzett s így nem segíthettek rajta.

— **Vám kirendeltség a vasúti állomáson.** Sok zavart okozott és számos panaszra adott már okot az a körülmény, hogy Debrecenben még a transitó áruk is a város belterületén levő vámhivatalba voltak elvámolás miatt szállítandó. A kereskedelmi érdekeltég gyakran kifejezte amaz óhaját, hogy a vasúton vámkirendeltség állíttassék fel. A kereskedelmi kamara legutóbb a vámeljárási szabályok revíziójánál ez óhaját érvényesítette is. Most úgy látszik, megtörtént az első lépés, amennyiben Siket Traján nagyváradi postaigazgató akként rendelkezett, hogy a postai csomagok ezentúl már a vasúti állomáson elhelyezett 2. számú postafőnökségnél vámoztassanak el s e célra vámeljárási iratokat szervezett be. Ez volna az első lépés, amelyet mihamar követhetne a vámhivatal kihelyezése.

— **Huszártisztek lovagló versenye.** — A sámsoni gyakorlóterén fényesen sikerült lovaglóverseny színhelye volt vasárnap délután. Nemcsak Debrecen, hanem az egész környék és Nagyvárad előkelősége is megjelent az ügyesen összeállított tribünökön, hogy végigélvezze azt a gyönyörű látványosságot, amit a hetedik huszárezred által rendezett díjlovagló és díjugrató verseny és az ezzel kapcsolatos „jeu de barre” és „gymkhana” nyújtott. A hölgyek szebbnél-szebb tavaszi toalettjei és a huszártiszti uniformisok sokasága változatos és érdekes képet varázsoltak a szemlélő elé. Igen szépek voltak az egyes versenyszámok, melyeknek győztesei értékes tiszteletdíjakban részesültek s produkciójukat a közönség lelkesen megtapsolta.

— **Katonai céllövészet.** A honvéd gyalogezred értesítette a rendőrséget, hogy e hó 5, 15, 17 és 26-án a Sárkut-tanya körül harcászati céllövészetet tart. A közönséget figyelmezteti a rendőrség, hogy e napokon kerülje el a helyet, nehogy valami baj történjék.

— **Értekezlet a kamaránál.** A debreceni közegetvám szabályrendelet véleményezése tárgyában értekezlet volt tegnap délután a kereskedelmi és iparkamara tanácstermében, amelyen Falk Lajos elnökölt. Debrecen város hatósága részéről ez értekezleten jelen voltak Aczél Géza főmérnök és Csóka Samu tanácsnok, akik előzőkeny és szakszerű tanácsaikkal járultak az értekezlet megállapításaihoz. Képviselet volt a kereskedő társulat Bárdos Géza és Kovács Mihály által a gyáriparos szövetség Szántó Győző által és az Omke is. Az értekezlet tüzetes tárgyalás alá vette a legfontosabb behozatali cikkeket és különös figyelemmel volt a helyi iparvállalatok sajátos érdekeire is.

— **Új számgyakornok.** Kovács József polgármester számgyakornokká nevezte ki Huszár Gyula napdíjast, aki a hivatalos esküt letette.

— **A gyáriparosok szövetségének ülése.** A gyáriparosok szövetsége hétfőn délután tartotta ülését, amelyen Szántó Győző elnöke alatt a bolgár vámtarifa és a debreceni közegetvám ügyét vitatták meg. Legérdekesebb pontja volt az ülésnek a Debrecen sz. kir. városuak a külteikekre vonatkozó új építkezési szabályrendelet javaslata tárgyában való állás foglalása. E javaslat szerint a város belterületén kívül csak egy holdnál nagyobb területeken szabad a tulajdonosnak építkeznie s ez is annyi költséghez feltételhez (helyszíni szemlék, díjak, mérnöki munkálatok, kérvények stb.) volna kötve, hogy a külteikeken bármiféle építkezés egyszerűen lehetetlen volna. Természetesen a gyáriparos elevenérvék sejtje meg legelőször azt az óriási veszedelmet, amely az épen most nagyarányu fejlődése előtt álló várost ezáltal érne. Azt jelentené ez az állapot, hogy a szűkös belterületen kívül széles az egész debreceni határban egy gazda sem értékesíthetné kellőleg a földjét a város terjeszkedésének és fejlődésének folyamán, mert nem lehetvén házhelyét eladni, földje sohasem juthatna megfelelő értékhez. A szövetség határozatilag kimondta, hogy aggodalmait a város tanácsával átiratilag közli és a legszélesebb körben megindítja felvilágosító munkálkodását Debrecen város polgárai között.

— **Dr. Magyar Simon ügyvédi irodáját** Bathány-utca 17. szám alá helyezte át.

— **Máthól János** vízvezeték, fürdőberendezés és csatornázási vállalata. Elvállalja az udvar szakszerű csatornázását a kaputól befelé, kívánat szerint, kőagyag beton vagy öntöttvascsövekkel Tetővíz lefolyó udvari vezeték bekötését a csatornába. Fürdőberendezés, angol closet felszerelését. Jótállással jutányos áron. Műhely és iroda: Darabos-utca 54. sz. Minta fizlet: Egyháztér 5. szám. Telefon szám 321.

— **Varróleányok** női-szabósághoz felvétetnek Fenyőné Hatvan-u. 59.

— **Narancs** vérvörös catániai legeslegjobb minőségű öt kilós postakosárral 3.—, eredeti kosárral 100 darabbal 5:20, eredeti ládával 180 avagy 150 darabbal 7 korona, eredeti ládával 360 avagy 300 darabbal 12 koronaért. **MUSKÁT NARANCS** vérpáros primissimó minőségű, szép nagyok, eredeti ládával 100 avagy 80 darabbal 8 korona eredeti ládával 200 avagy 160 darabbal 12:50 koronaért. — **SARGA FAJNARANCS** messinai mézédés öt kilós postakosárral 2:80 eredeti ládával 180—150 darabbal 5 25 korona, eredeti ládával 300 avagy 200 darabbal 10 korona. — **CITROM** elsőrendű öt kilós postakosárral 2:40, eredeti ládával 180 darabbal 5 korona, eredeti ládával 360 avagy 300 darabbal 9.— **KARFIOL** csodaszép fehér öt kilós postakosárral 2:50, eredeti kosárral (18 darabbal) 4 korona. — **FÜGE** kiskoszu idej kilónként 50 fillérjével. — **SZENTJÁNOSKENYER** mézes, kilónként 30 fillérjével. — **ARACHID** amerikai mogyoró, héjas, cukrászok sütemény készítéséhez használják, kilónként 80 fillérjével, tíz kiló vételnél kilónként 70 fillér. — **MOGYORÓBÉL** levelei kimérve kilónként 170 fillér. **DÁTOLYA** Califat kimérve kilónként 85, francia berber datolya kimérve kilónként 2:20. — **MALAGASZŐLŐ** extra Royanx kimérve, kilónként 2:50. — Francia **HEJÁS MANDULA** kilónként 2:30. **LOUCUMFÜGE** primissima 1 és 2 kilós ládikákban kilónként 1:10. **CUKROZOTT GYÜMÖLCS** bozeni kiváló szép vegyes egy kilós ladikával 4:40. — **MAZSOLASZŐLŐ** világos, kimérve, kilónként 2.— koronaért szállítja utánvétellel, bérmentetlenül az **AGRUMEN** déligyümölcs nagykereskedés Budapesten Szarka-utca 7. Tessék előnyárjegyzéket kérni friss gyümölcsökről és déligyümölcsökről és korai friss főzelékekről és zöldségekről.

— **Hol sörözzünk nyáron?** Csakis a Dréher sörcsarnok nagy nyári kertjében, amely már megnyitott. Árnyas fák alatt sörözik ott egész nap a közönség. Zóna reggeli különlegességek, Korona á la pilseni sör mindig frissen csapon, fekete sör.

— **Háztulajdonosok figyelmébe!** Mielőtt házi csatornáját elkészítené, ne mulassza el ajánlatát kérni az Első Debreceni Vasbetoncső gyártótól, ahol állandóan raktáron vannak nagymennyiségben erős, drótbetétes csövek, portland és más cement s minden e szakbavágó s nagy óriási mennyiségben.

— **A Hungária kávéház épületében** kiadó modernül felszerelt négy szobás lakás mellékhelyiségekkel együtt augusztus 1-ére. Bővebb felvilágosítást ad ifj. Weichinger Károly.

Agyonlőtte a kedvesét

Véres májusi hajnal.

Alsó-Józsán május elsejére virradó éjszaka véres szerelmi dráma történt, amelynek áldozatai a debreceni közpórházban teüsznek halálos sebekkel.

Papp Lajos józsai legény régóta szerelmes volt egy Daróczi Mária nevű csinos leányba, aki nem utasította vissza Papp udvarlásait. A viszony igen benső volt a fiatalok között s úgy volt, hogy Papp feleségül fogja venni Daróczi Mária.

Május éjszaka, mint udvarias szerelmes illik Papp Lajos is éjjeli zenét adott a leánynak. Maga mellé vette a józsai cigánybandát és keservebbnél-keservebb nótákat hozott a leánynak. Mig a banda játszott Papp Lajos májusfát ültetett az ablak alá s amikor a kedves mulatsággal elkészült, megjelent az ablakban Daróczi Mária, hogy a májusi meglepetést megköszönje lovagjának.

Nemsokára eltávozott a legény a bandával. Utja a kocsmába vitte, ahol jól beszélt a fényesen sikerült szerelmi tartozás lerovása örmére.

Éjjél után tul volt az idő, amidőn Papp felkerekedett a kocsmából s újból Daróczi Mária lakásához ment.

Itt azonban kinos felfedezést tett. Azt látta ugyanis, hogy a májusfa eltűnt az ablaka elől. Ez a felfedezés roppant elkészerítette a legényt, mert hisz azt jelentette, hogy a szerelem korántsem olyan nagy, mint aminőnek hitte.

Erősen bezörgetett a leányhoz, aki kivártatva megjelent az ablakban. Papp Lajos kérdőre vonta a leányt, hogy ki távolította el a májusfát az ablak alól.

— Az anyám, felelte szepegeve Daróczi Mária.

Erre a berugott legény előrántotta revolverét és minden további magyarázat helyett rásütötte azt Daróczi Mária. A golyó a leányt mellén találta s rögtön összeesett. Ezután Papp maga ellen fordította a fegyvert s az ablak alatt agyonlőtte magát. A revolver durranásos zajára az egész utca összeszaladt. Szánakozva nézték a dráma áldozatait.

Mint hogy orvos a közelben nem volt, kocsira tették a megsebesült szerelmeseket s beszállították őket a debreceni közpórházba.

Mindkettő haldoklik. Az esetről jelentést tettek a debreceni kir. ügyészségnek, amely a vizsgálatot elrendelte.

A vizsgálóbírószág részéről Tóby István volt a kórházban, hogy kihallgassa a sebesülteket, de nem sikerült, mert eszméleten kívül feüsznek.

MULATSÁG.

A debreceni nőtisztviselők majálisa. Vasárnap délután 3 órakor ülést tartott a debreceni nőtisztviselők vigalmi bizottsága, amely hivatalva van a május 21-én tartandó majális sikerét előmozdítani. A vigalmi bizottság megalakulása után kimondta, hogy a nagyerdei Dobosban tartják a majalist, amely este 6 órakor kezdődik a teremben és terrazon. Sétahangverseny lesz Vörös Tóni elsőrangú zenekarának zenéje mellett, aztán konfetti dobálás, világposta, pezsgő és virágárusítás, meg egyéb igen érdekes programszámok előzik meg a 8 órakor kezdődő táncestélyt. A belépőjegyek árát személyenként 2 koronában állapították meg. A mulatság tiszta hasznából alakítják meg a nőtisztviselők az egyesületüket. A szép cél érdekében már megígérte a budapesti feministák egyesülete legmesszebbmő támogatását. Jegyek már kaphatók Horovitz Zsigmond Piac-utca 12. szám és Antalfy József Piac-utca 34. szám alatti könyvkereskedésben.

REGÉNY.

A régi jó világbol.

Folytatás.

XVI.

Kupecz Mihály már ismét visszanyerte bátorságát.

Kinevette magát féltékenységéért.

Kinek jutna eszébe őt gyujtogatással vádolni?

Őt a gazdag Sztupa Mihályt.

Egy-két napig nyugodt volt, igen jól érezte magát.

Vidám füttyülés közt ide-oda járt a gazdaságban, dévajkodott a cselédekkel, tréfálkozott a feleségével, a leányát meg csak Tündér Ilonának nevezte, akiért nemsokára egy szép hercegi elfog jönni, hogy feleségül kérje.

Magda asszony is nevetett férje bohóságain, de nevetése között valami fájó szomorúság is vegyült ajkai körül és arca olyan különös átlátszó fehér színt váltott azon est őta, hogy Pozsáréknál tűz gyult ki.

Folytatjuk.

Alapított 1900. évben.

Poloskairtási vállalat.

Elvállalja a Poloska, Sváb, Ruszni bogarak és moly tökéletes kiirtását saját találmányu irtószerével és 636. sz. a. szabadalmazott „NOVATOR” géppel. **Féregirtó szerem 5 és 7 kor.** Lakások átnézését is elvállalom szobánként 2 — koronaért.

Tisztelettel:

Schwarz Izsó

Zugó-utca 7.

Első Vasbetoncső-gyár

Piac-utca 83. sz.

Gyárt: drótbetétes beton-csőveket és idomdarabokat minden méretben

: Vasbeton kiöntő aknákat. :

tisztító és iszapfogó aknákat, kutgyűrűket stb. Elvállal mindenféle beton és vasbeton munkákat. Terazzo és keramit munkát és javítását a legolcsóbb árban.

Nagy raktár kavicsos és rostált homokból, elsőrendű portland és román cementből nagyban és kicsinyben.

Telefonszám: 321.

Máthéi János

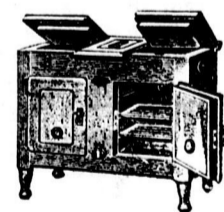
légszesz, vízvezeték, csatornázás központl gőzfűtés és fűrdőberendezési vállalata.

Műhely és iroda: Darabos-u. 54.

Modern üzlet: Egyháztér 5. sz. a.

(Nagytemplom mellett), ahol elegáns

háztartási jégszekrények

különléle nagyság és kivitelben I-ső öndü gyártmány, jutányos áron beszerezhető, jól állás mellett. Javítások díjtalanul eszközöltetnek.

Ugyanott díszes és célszerű mosogató asztalok, szoba-klosettek, fűrdőkádák, fűrdőályhák, mosdók, closettek, bidetek és egyéb fűrdőszobai piperecikkek, szállópermetezők és mindenféle bádógárúk nagy választékban kaphatók. Minden nagyhangu hirdetésnél jobban beszél a személyes meggyőződés, kérem az érdeklődőket üzletem megtekintésére.

Előkelő budapesti kávé import és export cég keres a helyi és vidéki vevők látogatására elsőrangú képviselőt.

Részletes ajánlatok, referenciák feladásával, csakis megbízható és bevezetett szakemberektől Hofmann Budapest, Krisztina-körút 97. címre küldendők.

Debreczeni Első Takarékpénztár.

HIRDETMÉNY

A Debreczeni Első Takarékpénztár 1911. évi márczius 5-iki közgyűlése a részvénytőke szaporítására vonatkozólag a következő határozatokat hozta:

I. Tartaléktőkénkből könyveltessék át részvénytőkénk emelésére 3.000.000 korona s az így képződő új részvénytőkének megfelelő 6000 drb 500 kor. n. é. (6001—12.000. sz.) részvény az 1911. évtől folyó szelvényeivel részvényeseinknek teljesen díjtalanul adassék ki, minden darab régi részvény után 1 drb új részvényt számítván.

II. Bocsáttassék ki 6000 drb (12.001—18.000 számú) 500 kor. n. é. új részvény s ezekből

a) 3000 drb átvételére részvényeseinknek minden 2 drb régi (1—6000 számú) részvény után 1 darabra 850 korona árért elővételi jog biztosíttassék.

E részvények 1912. január 1-től kezdve részesednek osztalékban.

b) További 3000 drb új részvény 850 koronánál nem olcsóbb ár melletti elhelyezésének tetszés szerinti időben végrehajtandó keresztülvitelére az igazgatóság felhatalmaztatik.

A kibocsátási művelet részletei:

I. Jelenleg forgalomban levő 500 K. n. é. (1—6000 számú) részvényeink

1911. május 1-től 31-ig

pénztárunknál lebélyegzés végett bemutatandók. E lebélyegzéskor a részvény bemutatójának „**ideiglenes részvény-jegyet**” adunk ki s e jegyet még ez év folyamán névre szóló 500 K. n. é. eredeti részvénnel cseréljük ki.

Ezzel eleget teszünk közgyűlésünk azon határozatának, hogy részvénytőkénket tartalékainkból 3.000.000 koronával gyarapítottuk s az így módon kiállítandó 6000 drb (6001—12.000 számú) 500 K. n. é. részvényt az 1911-ik évtől folyó szelvényeivel régi részvényeseinknek kiszolgáltathatjuk.

Minden régi részvény után így módon egy új részvény állítatik ki díj- és ellenérték nélkül.

II. A részvényeseinknek felajánlott 3000 drb új kibocsátású 500 K. n. é. részvény elővételi jogának gyakorlása oly képen történik, hogy forgalomban levő (1—6000 sz.) részvényeink **1911. május 1-től 31-ig** pénztárunknál lebélyegzés végett bemutatandók. E bemutatással egyidejűleg minden egyes drb új kibocsátású részvényre 200 korona fizetendő be. Erről „**jogosítvány**”-okat állítunk ki, melyeken a további részletfizetések is nyugtáztatni fognak.

a) A 850 koronás elővételi ár a következő időpontokban fizetendő:

2-ik részlet fejében 1911. június 30-ig	200 K
3-ik „ „ „ július 31-ig	150 K
4-ik „ „ „ aug. 31-ig	100 K
5-ik „ „ „ szept. 30-ig	100 K
6-ik „ „ „ okt. 31-ig	100 K

Miután ezen 3000 drb (12.001—15.000 sz.) új részvény csak az 1912-ik évtől kezdve részesedik osztalékban, fenti részletfizetések után a befizetés napjától a folyó év végéig 5% kamatot térítünk meg.

A részletek jelzett időpontok előtt is, esetleg egyszerre is befizethetők.

b) A páratlan darab részvény birtokosai páratlan részvényük alapján — lebélyegzés alkalmával — „**ideiglenes igazolványt**” kapnak, melyre a részletek fele ugyanazon időpontokban befizetendő.

Ezen ideiglenes igazolványokhoz legkésőbb 1911. október 31-ig, egy másik ideiglenes igazolvány szerzendő be, hogy a 2 darabért 1 „**Jogosítványt**” állíthassunk ki.

c) Az 1911. május 31-ig szabályszerűen nem gyakorolt elővételi jog felett az igazgatóság szabadon rendelkezik.

Azok a Jogosítványok, melyekre az összes részletek az a) pontban előírt módon legkésőbb 1911. október 31-ig nem folytak be, az igazgatóság által eladatnak. — Az eladási árból a befizetett részletek a költségek levonása után — kamattal — a megsemmisült Jogosítványok bevonása mellett visszatérítetnek.

Ugyanily eljárás követendő azon ideiglenes igazolványokkal is, melyekre az összes részletek 1911. október 31-ig nem fizetettek be és amelyek ugyanezen időpontig Jogosítványokra kicserélés végett be nem mutatottak.

d) A Jogosítványok — külön felhívás alapján — még ez év folyamán 1912. január 1-től folyó (8. sz.) osztalékszelvényekkel ellátott új részvényekkel cseréltetnek ki díj- és illetékmentesen.

E kibocsátásból befolyó 2.550.000 koronából 1.500.000 korona a részvénytőkéhez csatolandó; a kibocsátási költségek levonása után fenmaradó felpénz hovatfordítása iránt pedig jövő évi közgyűlésünk határoz.

Debreczen, 1911. márczius 7.

Tisztelettel

A Debreczeni Első Takarékpénztár igazgatósága.

Apró hirdetések.

Reform fűzők a legdivatosabb kivitelben, ugy-
szintén saját készítésű bőrkeztűk, hosszú
selyem keztűk, legolcsóbb árban Nagy
Andrásnál Kistemplom mellett.

28 KRAJCÁRÉRT fejel férfi vagy női haris-
nyát BENYÁTS EMIL villanyerőre berende-
zett harisnyagyára. Debrecen, Tiszapalota.

A Formal megszünteti a kéz és lábizzadást,
ára 1 korona Kubek Sándor „Meváltó”
gyógyszertárában Debreczen, Tiszapalota.

Előnyös földlerakodás, közel odáig kövesut, a
baraknál, Ujkert végénél árokba jeltáblával.

Eladó Diószegen 5600 quadrától, szépfekvésű,
jóbortermő szőlőföld. Értekezhetni Mester-
utca 25.

Csizmadiamesterek csizmaszárba való papirost
kiló és mázsánként olcsón beszerezhetik
Horovitz Zsigmond papírüzletében Piacz-
utca 12.

Kifutó fiu lapunk szerkesztőségébe felvétetik.

Házilag főzött különleges baracklekvárnak
kilóját 2*40, mézédés szilvalekvárnak 1.—,
papihéju dió postakosaranként 4 koronáért
szállít Gyümölcskivitel Csongrádról.

Ákácshőlőkarót, 1. rendű, 2 méteres, 20,000
db. egészben, vagy részletekben elad a
hosszapályii-uradalom tisztartói hivatala.
Hosszapályi (Bihar.-m.)

Fajbaromfi, fajebek, nyulak, diszgalambok,
madarak, élő méhek stb.-ről érdekes és
nékülözhetetlen árjegyzéket küld bérmentve
Diana-telep, Tar (Hevesm.)

Reptalálók, bármely eszmét olcsón kidolgozom
szabadalmaztatásra. Ems. Petrozsény, Deák-
bánya.

A legjobb saját készítményű

cipők és csizmák

jutányos áron beszerezhetők :

Csapó-utca 19. sz. alatt

Mező Gábornál.

Hajhullás és korpa képződés ellea
nincs jobb az

Amerikai Hajpetrolnál Ára
1-50 tillér

KUBEK SÁNDOR

„Meváltó” gyógyszertárában.
Debreczen, Tiszapalota.

Saját szabadalmazott gőzgéppel

poloskairtást felelőséggel

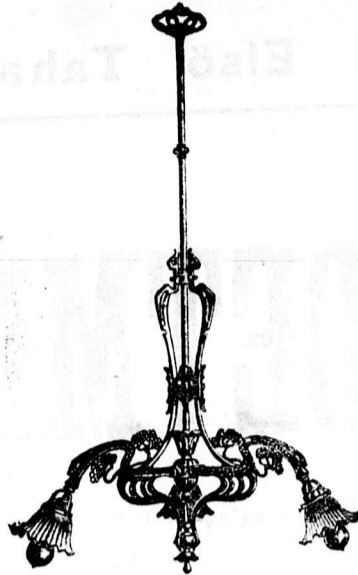
ugyszinte **lakások** pormentesítését

is, villany porszívó géppel elvállalom.

KISS GYULA, Csapó-utca 44. sz.

Parkett-kefelést villany parkett-géppel
szolid árban vállalom. Telefon 878. sz.

Üzlet áthelyezés!

A Magyar Fém- és Lámpa-Áru-Gyár
Részvénytársaság raktára

üzlethelyiségeit

1911. május 1-én

a Piacz-utca és Uj-utca sarkán épülő
uj Wiener-féle palotába

helyete át.

Költözködés miatt mérsékelt árak!

Eladó o tagbirtok

Halápi állomáshoz félórnyira
216 kat. hold kintű **föld**,
18 hold szőlő, **15 hold**
dohánytermelés, 4 szo-
bás urilak és gazdasági épü-
o letekkel **eladó.** o

Ingyen felvilágosítást ad s ve-
vőnek díjtalanul nevére iratja
o eladással o

Dezső László

telekkönyvi okl. v. rendőrfogalmazó.

Busi-utca 7. szám.

„H-i-i-t?” — Papa megengedte! Hisz' valódi
JACOBI-féle Antinicotin-cigarettafüvek fa-
dobozban!

Vigyázzon! Csakis a „JACOBI” jelzéssel
valódi!

Uj találmány!

Telefon 718.

Uj találmány!

Fagymentes.

Van szerencsém az igen tisztelt háztulajdonosok becses figyelmét felhívni
azon körülményre hogy

Fagymentes vizöblítésű closet berendezését kizárólag
szerezhetik be; mert erre vonatkozó **találmányomat szabadalmazás végett bejelentem.**
csakis vállalatom után

Ujrendszerű fagymentes berendezésem az eddig ismert angol closeteknél
olcsóbb, jobb, tartósabb. A Háztulajdonosok Egyesületének tisztelt tagjai tetemes
árengedményben részesülnek. Rendelvényeket csatornázási és vízvezetési vállalati
irodámba

Zápolya-utca 6. szám alá kérek

intézni, ahol az ujrendszerű fagymentes closet találmányom rajzai megtekinthetők
s bővebb felvilágosítás nyerhető
tisztelettel:

Lehmann László.

Többszörös kitüntetésben részesült szenzációs háziszser

A DR. BOROVSZKY-FÉLE

BOROLIN

mely városunkban is megjelent. Ez a háziszser hatásában és erőalkotásában **felül-
multhatatlan gümőkóros izom- és idegfájdalmak, fej- és fogfájás,**
továbbá minden meghűlés okozta bajok, mint **rheuma, köszvény, csusz, ischiás,**
izületi lob és **zsabában** szenvedők, végül **fagyás okozta és égési sebek**
fájdalmainak megszüntetésére. **Kiváló fertőtlenítő- és testóvó háziszser.**

Rapható városunkban a következő czégeknek: STEINER MANÓ, BATÁRY IMRE,
HARSÁNYI LAJOS, KUBEK SÁNDOR gyógyszerészeknél, NAGY ANDRÁS,
KÖZPONTI DRÓGUERIÁBAN, DEUTSCH LAJOS MÁYER JENŐ és BÉLA, MIHALOVITS
JENŐ, STERN JÓZSEF és FIA kereskedő uraknál. Érmihályfalván: MÁTRAJÁKOS gyógy-
szertárában. Földesen: WEISZ MIKSA kereskedésében. 1-20, 2- és 2-50 koro-
nás üvegekben.

Készítik: **Dr. Borovszky R. orvos** és **Borovszky K. Budapest,**
II. kerület Fő-utca 77/c. szám.